

SOM

Treball globalitzat

En aquest quart número de la revista SOM us expliquem els avantatges que suposa el treball globalitzat. D'entrada, el treball globalitzat i per projectes dona sentit a l'aprenentatge. És molt més enriquidor treballar a partir de preguntes i seguir un procés d'investigació que no pas segmentar la realitat i estudiar-la tema a tema com s'ha fet tradicionalment.

Cal tenir en compte els interessos i les inquietuds dels alumnes. I cal oferir-los reptes. Partir de preguntes, més que no pas de respostes. Per això creem entorns d'aprenentatge que estimulin la recerca, la creativitat i la imaginació, actituds essencials per poder resoldre els problemes que l'escola, i també la vida, plantegen.

jacint verdaguer

INFANTIL · PRIMÀRIA · SECUNDÀRIA

Treballem globalitzadament

L'educació tradicional segmenta l'aprenentatge en assignatures amb el convenciment que d'aquesta manera no s'omet cap contingut important. Actualment creiem molt més enriquidor treballar a partir de preguntes i seguir un procés que doni resposta a aspectes necessaris i útils per a la vida.

TOTA LA VIDA hem segmentat l'aprenentatge amb la fermesa que fent-ho d'aquesta manera no ens deixàvem cap aspecte important.

Aquesta manera de treballar ens ha estat útil durant un llarg període en el qual l'alfabetització del país era el principal repte. Ara convé que ens preguntem si realment segueix sent efectiva.

Hem entrat en un canvi de paradigma, la societat del coneixement. L'alfabetització la tenim assolida de fa anys. El món ha canviat molt en els últims vint anys i l'accés a la informació s'ha globalitzat i tothom hi té accés. **Quin sentit té seguir fent de l'educació un lloc d'acumulació de coneixements enciclopèdics?** Realment creiem que el que memoritzem per superar un examen és coneixement? Què fa que una persona sigui competent en la vida? Despertar la curiositat per saber coses és un objectiu a assolir, però tots han de descobrir les mateixes coses en el mateix moment i de la mateixa manera?

En el nostre entorn, en la vida dels infants i joves, passen coses, descobriren coses, veuen coses, viuen envoltats de coses. Qui dona resposta a totes les seves inquietuds? No estarem fent perdre les ganes d'aprendre quan a l'escola no es parla del que els interessa, del que veuen o pateixen i en canvi es continua ensenyant el de sempre?

Quin sentit té, més enllà que a un l'apassioni un o altre tema, el fet de tractar temes com "La prehistòria", "Els rius",

"Les comarques de Catalunya", de manera descontextualitzada i sense connectar-los amb l'entorn proper dels infants i joves? Quina diferència hi ha entre aquest aprenentatge i el que molts de nosaltres vàrem rebre quan estudiàvem la llista dels reis visigots?

És molt més enriquidor treballar a partir de preguntes i seguir un procés d'investigació que doni resposta a aspectes que seran necessaris i útils per a la vida.

El Jacint Verdaguer ha fet una forta aposta pel treball per projectes. Una manera de treballar que fomenta l'aprenentatge útil, l'esforç personal i el treball en equip. Aquests aspectes són fonamentals per desenvolupar el **saber fer, saber ser i saber estar**, essencials per adquirir les competències necessàries

A l'IE Jacint Verdaguer creiem que el treball globalitzat i per projectes dona sentit a l'aprenentatge.

per viure i conèixer al món.

Quan a casa preguntàvem als nostres fills o filles "Què has fet a l'escola?", normalment responien "català, castellà, mates..." i així any rere any. Nosaltres volem que sàpiguen explicar què estan fent, com ho fan, per què ho fan, i en acabar el procés d'aprenentatge ho sàpiguen defensar i explicar amb arguments. D'això en diem **treballar per competències**.

I com es fa això?

En primer lloc, partint de reptes o preguntes, mai de respostes (ja les poden trobar a la xarxa). Nosaltres tenim molta confiança en els nostres infants i joves **i volem aprofitar i desenvolupar les seves capacitats**. Sempre diem que "tots som intel·ligents", cadascú en alguna cosa i des de l'escola ho hem de potenciar.

En segon lloc, **fomentant l'autonomia i la cooperació**. No es neix dominant tècniques per aprendre a aprendre, no es neix coneixent-se a un mateix, no es neix sabent treballar en equip. Tradicionalment s'ha dedicat massa temps i esforços a donar continguts i s'ha deixat de banda el que és essencial i que fa que tothom sàpiga aprendre: Com em pot ajudar el meu company? Com el puc ajudar jo a ell? Quina responsabilitat he d'adquirir per millorar? A què em comprometo? Quins són els meus punts forts, i els febles? Com valoro els meus progressos? Es tracta d'aspectes no formals que fan que cada infant o jove creixi i agafi confiança.

I en tercer lloc, **creant un entorn d'aprenentatge amb continguts que ajudin a resoldre, amb l'acompanyament del docent, els reptes plantejats**.

Així doncs, el treball globalitzat dona sentit a l'aprenentatge i va més enllà de la simple acumulació enciclopèdica. Té com a objectiu entendre el món, les persones, la democràcia i les simbiosis que s'estableixen amb tots aquests elements.

L'objectiu és fer una escola comprensiva que millori les relacions personals, mitjançant la millora individual i, de retruc, fer una societat millor. ■

Un hort a ple rendiment

Amb l'hort escolar pretenem educar en uns valors de progrés, de respecte per la natura i de treball en equip. L'objectiu que es persegueix amb aquesta iniciativa és la creació d'una cooperativa autogestionada pels alumnes, i per tant, un projecte d'emprenedoria.

EL CURS PASSAT vam crear un petit hort al pati de Secundària. Els alumnes del programa Okupa't s'encarregaven de cultivar-hi verdures i hortalisses i vendre-les als docents del centre. La valoració que vam fer-ne fou tan bona que enguany hem potenciat encara més el treball de l'hort. Els nou nois i noies de l'Okupa't han ampliat el repertori de productes: enciams, cebes, alls, faves, pèsols, remolatxa, bledes, pastanagues, col, coliflor i bròquil. Tot sense pesticides, ecològic i respectuós amb el medi ambient.

Guiats per la professora Raquel Rodríguez, els Okupa't combinen la feina a l'hort (preparar la terra, plantar, escatar, regar, collir...) amb la gestió dels productes. L'objectiu és que aprenguin com es gestiona una petita empresa agrícola. Ofereixen els productes als docents, que els poden encarregar per un preu mòdic. Cullen sota demanda i controlen els guanys i les despeses. Els beneficis que n'obtenen són destinats a la gestió de l'hort i també serviran per fer una excursió a final de curs. Els joves poden prendre verdures i hortalisses cap a casa. És el fruit del seu esforç i treball, a més a més de tot el que aprenen.

De manera similar, i amb l'ajuda dels tutors, els alumnes de 5è i 6è també s'han apuntat a fer un hort en el que és un assaig de cooperativa. L'objectiu que perseguim amb aquesta iniciativa és la futura creació d'una cooperativa autogestionada pels alumnes, i per tant, un projecte d'emprenedoria on destaquen la

cooperació i la interacció entre els nens i nenes, i el contacte amb la terra i els aliments que ens ofereix.

Els nens treballen organitzats en 4 comissions: hort pròpiament dit, botiga, tresoreria i comunicació. La creació de l'hort ha servit per poder treballar de manera significativa aspectes molt diversos del currículum, com ara: les distàncies, les àrees, els perímetres, operacions amb xifres amb decimals i la redacció d'informes i resums de comptabilitat.

Els nens i nenes de la comissió de l'hort han llaurat, abonat, plantat, regat, collit... Han dissenyat els cartells que indiquen el nom de cada producte i n'han elaborat les fitxes tècniques. També han fet un calendari de plantació i recollida, i una previsió de productes per a la venda. A més a més s'han atrevit amb el redactat de receptes fetes amb productes de l'hort, perquè quedi ben clar que el fruit del seu esforç es pot menjar.

La comissió de la botiga s'ha encarregat d'idear propostes per vendre els diferents productes, ha retolat els preus i els productes, i ha preparat el material de *packaging* i les comandes.

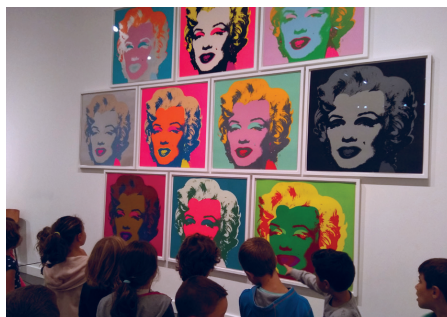
Amb l'hort escolar, a l'IE Jacint Verdaguer, els infants i joves descobreixen el valor de treballar la terra.

De la comunicació amb els pares de 5è i 6è, als quals s'adrecen els productes de l'hort, se n'ha encarregat la comissió de comunicació, que també gestiona la recepció de les comandes.

I per últim, la comissió de tresoreria ha pensat els preus dels productes. Ha fet un seguiment de tota la comptabilitat i ha posat a disposició de tots els nens i nenes l'anomenat portal de transparència perquè puguin consultar-ne els números. I encara més, ha fet propostes de millora perquè cada comissió pugui estalviar i millorar així la rendibilitat de l'hort. ■

Petits grans artistes

L'EDUCACIÓ VISUAL I PLÀSTICA és molt present en el dia a dia de l'institut escola, amb l'objectiu principal de fomentar la creativitat. La plàstica, a més, esdevé un vehicle d'expressió d'emocions. I permet donar curs a la imaginació.

Tant a Infantil com a Primària hi ha un ambient artístic, on els infants experimenten amb pintura, fang i

altres materials. Hi poden seguir les propostes ideades pels mestres o bé fer creacions artístiques totalment lliures, amb l'acompanyament dels docents.

A l'ESO aprofundeixen en el treball de les tècniques: collage, dibuix, pintura al guaix, gravat i estampació... I fan projectes, com el que consisteix a veure totes les versions que s'han fet de *Las Meninas* (l'original de Velázquez i les

interpretacions de Dalí, Tàpies i Picaso) per fer-ne una nova interpretació.

Creiem que una bona manera d'acostar els infants i joves a l'art és acompanyar-los a museus. Aquest curs hem anat al Caixaforum a veure l'exposició sobre l'Andy Warhol. I els alumnes de 4t d'ESO han pogut viatjar a Madrid i a Ceret (França) per visitar-hi els principals museus. ■